

MISIUNE SFÂNTĂ ROMÂNEASCĂ ÎN ȚARA SFÂNTĂ¹

Drd. ANDREI GORBĂNESCU

Facultatea de Teologie Ortodoxă „Sfântul Andrei Șaguna” Sibiu
Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu

Abstract: *The Holy Land is the cradle of the Christian world-the meeting place of the present with infinity. The Romanian identity and the confession of the Orthodox Christian faith were preached with dignity by God's people. Romanian confessors were a land mark in their time, but their mission has its effects of this day. Every Romanian confessor has his own unique way of preaching and mission.*

Key words: holy mission, Holy Land, confessor, Romanian identity

1. Țara Sfântă leagăn al mărturisirii ortodoxe românești

Crearea lumii reprezintă o dovadă a iubirii infinite a lui Dumnezeu. Fiecare creatură poartă pecetea acestei iubiri și este chemată la desăvârșire. Lumea în imensitate ei este opera iubirii lui Dumnezeu și lăcaș al îndumnezeirii omului. Cea din urmă creație a lui Dumnezeu reprezintă coroana a toate câte sunt și are misiunea de a desăvârși și de a se desăvârși. Fiecare loc în această lume poartă pecetea iubirii divine și este încărcat de istorie și tradiție. Unicitatea creației lui Dumnezeu își face simțită prezența prin aceea că fiecare loc, deși diferit este asemănător în gândul și infinitatea Creatorului.

Un loc aparte în cadrul creației lui Dumnezeu și care a schimbat cu adevărat istoria omenirii este Țara Sfântă - leagănul creștinismului unde pașii Mântuitorului Iisus Hristos își fac simțită prezența până la sfârșitul veacurilor. De-a lungul timpului aceste locuri au fost călcate de generații întregi de pelerini care au dorit să fie părtași la sfințenia și măreția acestora. Comuniunea omului cu Dumnezeu îmbracă diferite forme în funcție de trăirea și capacitatea fiecăruia de a se raporta la Creator.

Un lucru important de subliniat este legat de sfințenia acestor locuri care îl fac pe om să înțeleagă misterul lui Dumnezeu și îi conferă posibilitatea de a se uni cu Acesta. Fiecare loc al Țării Sfinte este o mărturisire a lui Hristos, urmele pașilor Săi își fac simțită prezența în inima oricărui om care ajunge pe acele meleaguri. Acestea sunt o Evanghelie vie care a rămas peste veacuri să ofere tuturor vestea cea bună a mântuirii: „Sfințenia locurilor, pe de o parte, dar și mărturia și mesajul lor, pe de altă parte, fac din acestea o veritabilă **«A Cincea Evanghelie»**”²

Specificul Țării Sfinte este acela de a îndemna omul să depășească granița materialului și să pună accent pe cunoașterea în duh și în Adevăr a celor trăite.

¹ Lucrare coordonată de către pr. prof. univ. dr. Aurel Pavel.

² Prof.Dr. Martha Bănulescu, *Prezența ortodoxiei românești în Țara Sfântă*, Editura Dacpress, Curtea de Argeș, 2004, p.8.

Credința are un rol covârșitor iar multitudinea de pelerini care pășesc în aceste locuri este dovada vie a căutării lui Dumnezeu. Nevoia omului de Dumnezeu este o condiție a mânturii și a depășirii materialului. Autenticitatea Locurilor Sfinte se reflectă în unire tuturor pelerinilor sub cupola dragostei lui Dumnezeu. Crezul fiecărui om care ajunge aici este de a-L întâlni pe Dumnezeu în locurile unde și-a desfășurat existența. Mântuitorul Iisus Hristos ne-a lăsat o moștenire deosebită prin intermediul acestor Locuri Sfinte.

Ele sunt o prelungire a dragostei lui Dumnezeu și o invitație la a mărturisi cu timp și fără timp demnitatea de creștini. Așa cum am menționat mai sus, credința este unda călătoare spre întâlnirea cu Dumnezeu dincolo de ceea ce vedem material: *„Credința ne cheamă să înaintăm dincolo de pietre, ajutându-ne astfel să evităm pericolele de a rămâne la nivelul unei abordări superstițioase a acestora. Orice loc sfânt devine autentic atunci când unește pelerinii care ascultă cuvântul lui Dumnezeu și atunci când ajută pe fiecare pelerin să trăiască tainele lui Dumnezeu cu o profunzime din ce în ce mai mare”*³.

Odată ce omul ajunge în Țara Sfântă acesta are o întâlnire cu istoria și cu ceea ce este dincolo de istorie ...prezentul continuu al lui Dumnezeu. Trăirea omului aflat în aceste locuri nu poate fi descrisă în cuvinte. Sufletul omului se odihnește în taina acelor locuri și găsește alinare pentru toate problemele și încercările prin care trece societatea de astăzi-neliniști sociale, pandemia Covid 19, societatea desacralizată, neomarxism.

Misiunea oricărui creștin este aceea de a mărturisi cu timp și fără timp credința și dragostea față de Dumnezeu. Țara Sfântă este modelul ideal pentru a învăța acest dar al mărturisirii. Sfânta Scriptură este bogată în exemple unde persoanele sfinte L-au căutat și mărturisit pe Dumnezeu cu timp și fără timp. Minunile care se petrec în aceste ținuturi sunt semne ale prezenței lui Dumnezeu și totodată o chemare a omului spre a crede cu adevărat și a mărturisi existența veșnică la care este chemat.

Sfânta Scriptură este parte a descoperirii lui Dumnezeu care ne oferă modele de mărturisire și de încredințare a celor văzute. Au existat martori care au mărturisit minunea Învierii și toate celelalte fapte miraculoase pe care Hristos le-a făcut în aceste Locuri Sfinte.

De-a lungul istoriei trebuie mărturisit faptul că a existat o legătură strânsă între Țara Sfântă și România. De altfel, căutarea Locurilor Sfinte reprezintă un element cheie al ființei românești. Mărturiile istorice sunt cele care dezvăluie faptul că poporul român este legat de meleagurile sfinte încă de la nașterea noastră ca popor: *„Este cunoscută îndeosebi generozitatea domnilor români, români, precum și a altor oameni de bună credință, pentru aceste Sfinte Locuri, care dintotdeauna au constituit un patrimoniu comun al Ortodoxiei întregi, nu numai al unei singure națiuni”*⁴.

³ IPS Irineu Arhiepiscop al Alba Iuliei, *Țara Sfântă arena operei mântuitoare*, Ediția a doua, revizuită și completată, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2014, p.12.

⁴ Prof.Dr. Martha Bănulescu, *Prezența ortodoxiei românești în Țara Sfântă*, Editura Dacpress, Curtea de Argeș, 2004, p.15.

Strămoșii poporului român au fost legați de meleagurile sfinte și s-au numărat printre pelerinii și sprijinatorii dezvoltării lăcașurilor de cult de aici. Fiii neamului nostru au avut acest țel de a veni în Țara Sfântă și de a purta în inima și gândul lor pe toți mărturisitorii români, familiile și conducătorii vremii. Sprijinul oferit de boieri și voievozi lăcașurilor sfinte rămâne până astăzi o dovadă a atașamentului și dragostei față de Dumnezeu și de Ortodoxie. Ca întărire a celor prezentate aduc următoarea mărturie: *„Voievozii, boierii și negustorii români se întreceau, ajutând la ridicarea sfintelor locașuri din Țara Sfântă, devenind prin aceasta ctitori ai celor mai de seamă biserici, pe care le-au și înzestrat cu odoare de mare preț, dintre care unele se păstrează până și astăzi. Numeroase opere de artă, manuscrise și cărți de proveniență românească dar mai ales icoane și odoare sfinte se păstrează până astăzi în Tezaurul Sfântului Mormânt”*⁵.

Prezența românească în Țara Sfântă a fost în cadrul istoriei una reprezentativă și care a adus un plus de valoare neamului nostru. Voievozii și conducătorii vremii au fost ctitori și ostenitori la zidirea lăcașurilor sfinte, donații și sprijin financiar. Urmele românești îți fac simțită prezența atât în timpurile trecute dar și în prezent.

Românii au sprijinit Locurile Sfinte cu timp și fără timp însă trebuie menționată o altă categorie a confracților români care au ajuns în Țara Sfântă conduși fiind de dorul după Dumnezeu, de măturisire a adevărului Evanghelic și de dăruirea totală față de Dumnezeu. Monahii români prezenți în Țara Sfântă sunt mesagerii patriei noastre care au luat cu dânsii rugăciunile, graiul, dorul și iubirea românească pe care le-au sădit în glia Țării Sfinte spre a avea rod la A Doua Venire a Mântuitorului Iisus Hristos.

În cadrul Țării Sfinte există Locașuri de cult ortodoxe care servesc comunitatea românească ce a devenit parte integrantă a existenței pe acele meleaguri. Așezămintele ortodoxe unde au slujit și slujesc clerici români sunt o mărturie continuă a Ortodoxiei și a identității românești. Acestea au rolul deosebit de important de a uni comunitatea românească din Israel în jurul aceluiași crez în graiul matern.

Așa cum am menționat mai sus, Țara Sfântă este locul unde mărturisirea credinței se face cu timp și fără timp iar aceasta este susținută de întreaga creație. Parafrazând cuvintele Mântuitorului, Care spunea că până și *pietrele vor grăi* susțin faptul că locurile din Țara Sfântă, fiecare cu istoria și importanța sa este o mărturisire a prezenței lui Hristos în acel loc.

2. Sfinți români, mărturisitori și misionari ai lui Hristos

Ioan Iacob Hozevitul

Unul dintre modele de mărturisire și mărturie autentică a credinței creștine a fost monahul român Ioan Iacob care a îmbrăcat haina îngerească și a devenit misionar al lui Hristos în pustiul Hozevei.

⁵ Ibidem, p.17.

Originar din părțile Moldovei, născut în anul 1913 în județul Dorohoi, cu numele de botez Ilie, încă din copilărie a învățat ce înseamnă smerenia, dragostea și renunțarea la sine pentru împlinirea planului lui Dumnezeu. Acesta a fost încercat sufletește prin decesul celor doi părinți, rămâne orfan la vârsta de 4 ani și este crescut de bunica sa. Căldura și înțelepciunea bătrânească a bunicii sale au fost modalitățile prin care tânărul Ilie și-a modelat sufletul înspre dragostea lui Hristos și căutarea Lui.

Rămas orfan și având întipărită în suflet școala suferinței acesta a decis să urmeze calea unei fericiri autentice și cu adevărat ziditoare de suflet. Fiind crescut de bunica sa, Maria, în duh de rugăciune acesta și-a dorit să îmbrățișeze viața monahală, devenind un luceafăr al iubirii de Dumnezeu și de rugăciune. Momentul central al devenirii sale întru Hristos s-a petrecut la vârsta de 20 de ani, când, cu binecuvântarea duhovnicului din satul natal și cu cea primită printre lacrimi de la mormântul părinților săi a decis să intre în obștea mănăstirii Neamț.

Sfântul Ioan Iacov îmbracă haina monahală, renunțând la bucuriile vieții materiale la data de **8 aprilie 1936** și a primit numele Ioan. Dumnezeu a rânduit să poarte acest nume datorită dragostei sale față de post, pustie și rugăciune sinceră. Sfântul Ioan Botezătorul i-a fost călăuză și model de desăvârșire.

Dragostea sinceră față de Dumnezeu la îndemnat să se integreze repede în obște și să-și facă ascultările după rânduială: „În puțină vreme a deprins desăvârșit sfânta ascultare, în smerenie, în tăcere și răbdare, întrecând pe mulți călugări din obște Mănăstirii Neamț. Cel mai mult iubea rugăciunea, privegherea de noapte, singurătatea și citirea Sfintei Scripturi. Citea mult și scrierile Sfinților Părinți, încât toți se foloseau de smerenia și înțelepciunea lui”⁶.

Chemarea pe care a primit-o Sfântul Ioan Iacob din partea lui Dumnezeu a fost una ziditoare de suflet și deosebit de importantă. Misiunea sa și-a început-o în aceste meleaguri prin închinarea pe Golgota și sărutarea Sfântului Mormânt: „*Primul popas în Țara Sfântă a fost închinarea pe Golgota și sărutarea Sfântului Mormânt. După ce s-a împărtășit cu Trupul și Sângele lui Hristos, fericitul Ioan a străbătut toată Țara Sfântă și a pășit pe urmele Domnului și ale Sfinților săi ocrotitori, Ilie Tezvitianul și Ioan Botezătorul*”⁷. Sfinții ocrotitori i-au fost aceștia călăuză și îndemn spre parcurgerea misiunii și a mărturisirii credinței în Locurile Sfinte.

Acesta s-a închinoviat la **Mănăstirea Sfântul Sava** de pe Valea Cedrilor⁸, mănăstire în care a stat până în anul 1947. Experiența cumulată aici l-a condus pe monahul Ioan spre identificarea căilor și mijloacelor dobândirii darului lacrimilor și al rugăciunii inimii ca dovadă a prezenței lui Dumnezeu în viața sa.

⁶ Ierom Ioanichie Bălan, „Cuviosul Ioan cel Nou Hozevitul - un Sfânt român al zilelor noastre”, în BOR, Anul XCIX, Nr 1-2, Ianuarie Februarie, 1981, București, p.68.

⁷ *Ibidem*, p.9.

⁸ Această sfântă mănăstire a fost înființată în secolul al V lea și se află în partea stângă a Pârâului Cedrilor la distanță mică de Ierusalim și la aproximativ 15 km de Betleem. Deumirea originală a lăcașului de cult este **Mar Sabbas**. Această mănăstire reprezintă o adevărată candelă a Ortodoxiei din pustiul Iudeii. În cadrul acestei mănăstiri și-au făcut simțită prezența, de-a lungul secolelor Sfinți Părinți ai Bisericii noastre-Sfântul Ioan Damaschin, Gheorghe Hozevitul. A se consulta și opera Pr. **Arhimandrit Ioanichie Bălan**, *Pelerinaj la Mormântul Domnului*, Editura Mănăstirii Sihăstria, 2010, pp. 250-257.

Aceste două mari daruri sunt armele unui monah care trăiește viața sa conștient fiind de jertfa lui Hristos: „Aici a dobândit ostașul lui Hristos darul lacrimilor și al rugăciunii inimii. Aici a răbdât grele lupte și încercări de la diavoli, căci nu-l puteau suferi duhurile rele să se roage neîncetat și să laude pe Dumnezeu. Aici a primit tunderea în marea schimă și tot aici a biruit el pe vrăjmașii cei nevăzuți cu postul aspru și îndelungat, cu privegherile obositoare de noapte, cu sabia biruitoare a rugăciunii lui Hristos și cu scutul smereniei”⁹.

După rânduiala călugărească, monahul Ioan avea în cadrul obștii mănăstirii ascultarea de bibliotecar și infirmier. Dragostea față de literatură și față de oameni au format caracterul și personalitatea unui mărturisitor autentic. Acesta l-a mărturisit pe Dumnezeu prin faptă, grai, vers și mai ales prin slujirea aproapelui. El era cel care purta grija de sănătatea viețuitorilor din această lavră. Spăla rănilor celor bolnavi, era părtaș suferinței lor, alina dureri și mângâia fiecare suflet încercat.

Un alt eveniment important din viața monahului Ioan a fost hirotonia întru preot pe seama bisericii Sfântului Mormânt și primirea ascultării de **egumen la schitul Sfântul Ioan Botezătorul de la Iordan** înființat de Patriarhia Română. Acesta a fost egumen aici vreme de 5 ani de zile, timp în care, conștient de misiunea sa și-a înălsprit vițuirea și a pus mai mult accent pe jertfa personală. Demnitatea de egumen nicidecum nu i-a adus duh de mândrie ci din contră i-a conștientizat misiunea pe care o are în aceste locuri.

Pe lângă vițuirea sihăstrească asumată, monahul Ioan era un far de nădejde și dragoste pentru pelerinii români pe care-i primea cu dragostea părintească și îi călăuzea spre desăvârșire: „Aici a adăugat noi osteneli pustnicești și a suferit nu puține ispite de la diavoli. Iar nevoița lui era aceasta: ziua nu mânca nimic, până la apusul soarelui și rostea neîncetat rugăciunea din inimă, iar cu mâinile lucra la grădină, la întreținerea schitului și odihnea cu dragoste pelerinii români și străini care poposeau aici”¹⁰.

După o vițuire vremelnică în această obște, a dorit să meargă în pustie pentru a se adânci în rugăciune și în isihie. Mărturisirea monahului Ioan Iacob este una autentică, cu iubire și cu jertfă. Acesta s-a retras în peștera Sfânta Ana de pe valea râului Horat. Aici și-a desăvârșit misiunea și mărturisirea prin jertfa propriei existențe. Postul negru, rugăciunea săvârșită în taina inimii lui era o strădanie personală învelită în smerenie. Ucenicul său mărturisea că la vreme de neputință și de boală era senin la chip și la suflet dând dovadă de vie mărturisire a încercărilor pe care le trăia pentru a se întări duhovnicește.

Un lucru minunat de subliniat este acela că monahul îmbunătățit Ioan Iacob știa dinainte data plecării sale din această lume spre întâlnirea cu Domnul Hristos. Acesta și-a însemnat data sfârșitului pământesc pe peretele peșterii și apoi a așteptat cu bucurie Paștele personal. La acest ceas pascal întreaga creație a venit pentru a-l petrece așa cum se cuvine. Duhovnicul său, părintele Anfilohie de la mănăstirea Sfântul Gheorghe Hozevitul a venit împreună cu alți călugări pentru a săvârși cele

⁹ Ierom Ioanichie Bălan, „Cuviosul Ioan cel Nou Hozevitul - un Sfânt român al zilelor noastre”, în BOR, Anul XCIX, Nr 1-2, Ianuarie Februarie, 1981, București, p.10.

¹⁰ Ibidem, p.10.

cuvénite. Păsările cerului pe care le hrănea au umplut peștera unde era trupul schimnicului și au dat mărturie despre bunătatea și mila sa dovedită pentru creația lui Dumnezeu.

Acest moment cu totul aparte al venirii păsărilor cerului este relatat de monahul Anfilohie astfel: „Cum am început slujba, un cârd imens de păsări sălbatice au intrat în peșteră. Am crezut că au venit pentru pesmeții ce-i împărțea cu generozitate Cuviosul. Am aruncat niște pesmeți, însă nu au mâncat de fel. Loveau cu aripioarele deasupra sfintelor moaște, se așezau când pe cap, când pe piept sau la picioarele sfântului, ținând fie toate împreună, fie fiecare în parte. În orice caz, împiedicau citirea slujbei, stingeau lumânările, cu bățile aripilor ne închideau cărțile. Dumnezeu le trimisese. Veniseră să își ia rămas bun de la binefăcătorul și părintele lor pământesc (...).”¹¹

Slujba trecerii la veșnicie s-a făcut după rânduiala călugărească, sfințitul slujitor și „păsările cerului” l-au prohodit împreună cu monahii. După mai bine de douăzeci de ani prin voia lui Dumnezeu, pustnicul Ioan Iacob a apărut în vis unui ucenic de-al său pentru a-i spune că dacă vrea să-l cunoască cu adevărat să meargă la peștera unde el s-a nevoit. O dată ajuns aici, cu binecuvântarea stareșului au dezgropat trupul părintelui și au fost întâmpinați de o mireasmă deosebită iar trupul Cuviosului și hainele erau întregi și nevătămate.

Conștienți fiind de întâlnirea cu Sfântul Ioan Iacob aceștia au așezat la loc de cinste moaștele sale în biserica mării lavre- Mănăstirea Sfântul Gheorghe Hozevitul. Începând cu anul 1980 și până în zilele noastre, moaștele Sfântului Ioan Iacob sălășluiesc în Biserica Sfântul Gheorghe Hozevitul și sunt o dovada de credință, dragoste și mărturisire pentru toți pelerinii care vin să se închine. Poporul român este cu atât mai bogat cu cât în Țara Sfântă este un sfânt străjer al neamului nostru care mijlocește ne-ncetat pentru mântuire poporului său.

În anul 1992, la data de 20 Iunie, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, luând în considerare misiunea, mărturisirea și sfințenia vieții Cuviosului Ioan Iacob l-a canonizat sub numele de *Sfântul Cuvios Ioan de la Neamț-Hozevitul* cu hotărârea datei de pazănuire-5 August ziua mutării sale la cele veșnice.

Mărturie actuală legată de misiunea Sfântului Ioan Iacob Hozevitul

În ceea ce privește misiunea Sfântului Ioan Iacob Hozevitul este important de subliniat mărturiile recente, contemporane legate acesta. O astfel de mărturie îi aparține părintelui Timofte, preot paroh la Biserica cu hramul Sfinții Arhangheli din portul Yaffo, Tel-Aviv. Părintele îl simte, personal, pe Sfântul Ioan ca pe un tată, ca pe un sprijin, o gură sfântă de Românie în patria lui Dumnezeu. Pelerinii români și nu numai sunt cuprinși de o dragoste sfântă față de acest mărturisitor, român ajuns la demnitatea sfințeniei. Părintele Gherasim Timofte mărturisește: „*Românii îl percep ca pe un tată, părinte cineva foarte apropiat pentru că este român de al lor. Viață de străinătate este foarte grea. Sfântul Ioan Iacob este oaza de Românie din*

¹¹ Arhiva Administrației Patriarhale, Dosar 359/1970, ff.28,32.

care să adapă românii atunci când aici fie ca pelerini, fie ca muncitori. Grecii îl au la loc de cinste, arabii, sârbii. Străinii vin și se pun în genunchi la raclă, fac metanii. Sfântul face minuni diverse, vindecări, tămăduiri.”¹²

Cuviosul Irinarh Rosseti (1771-1859)

Cuviosul Irinarh originar din Focșani, s-a născut din părinți binecredincioși, a fost botezat ortodox, primind numele de Ioan, și a primit o aleasă educație creștinească, deprinzând Sfintele Scripturi în limba română și greacă. Înclinația firească și educația evlavioasă din familie l-au determinat să intre în viața monahală la vârsta de 18 ani.

A mărturisit ortodoxia prin ascultarea de tipograf, atât la Mănăstirea Neamț, cât și la București, la Tipografia Cărților Bisericești, ajutând la tipărirea numeroaselor cărți liturgice și de învățătură creștinească. La Mănăstirea Neamț a fost, timp de un an, ajutor al tipografului mare și apoi, timp de trei ani a fost el însuși tipograf mare: *„Iar dupe împlinirea acelor trei ani, Starețul vedend pre fratele Ioan că cu sîrguință împlinește tote poruncile, l'au îmbrăcat în chipul monahicesc, și l'au pus de ajutor al doile dupe Tipograful cel mare. Și ostenindu-se părintele Irinarh la tipărirea cărților un an, au învețat meșteșugul tipografiei desăvârșit, și vedend Starețul vrednicia lui l'au pus Tipograf mare. Și avea supt supunerea lui 30 de lucrători monahi și frați și slugi, care lucra la tipărirea cărților ziua și noaptea”*¹³

Cuviosul Irinarh a mărturisit ortodoxia în țară și în afara ei prin cuvintele și faptele sale. Acest lucru este împărtășit și de vrednicul de pomenire, Î.P.S. Lucian, Arhiepiscopul Tomisului: *„În tot cursul vieții sale, pe lângă o trăire pilduitoare, perseverentul călugăr român a mărturisit statornic credința ortodoxă. Din fragedă tinerețe a iubit Biserica strămoșească și adânca sa evlavie l-a determinat să-și îndrepte pașii spre mănăstire și chiar către viața din pustie. A slujit Biserica Ortodoxă ca frate, apoi ca monah și sihastru, ca ieromonah și stareț. [...] Viețuind neabătut în credința cea dreaptă și mărturisind-o cu toată puterea, prin cuvintele și faptele sale, el a rămas o pildă de călugăr și preot ortodox”*¹⁴

Convingerea și trăirea ortodoxă a cuviosului Irinarh rămân peste veacuri de netăgăduit, iar viața sa arată clar acest lucru. El a trăit și a mărturisit ortodoxia mai mult cu fapta decât prin cuvânt, dându-ne pildă de viețuire ortodoxă autentică, de dreptcinstitor în faptă al lui Dumnezeu, de împlinitor al sfintelor Sale porunci.

Cuviosul Irinarh ctitor de locașuri sfinte

Cuviosul Irinarh a rămas în istoria Bisericii Ortodoxe Române și Universale nu numai prin sfințenia vieții sale, ci și prin refacerea din temelii a două mănăstiri,

¹² Interviu realizat în data de 20 Decembrie 2021 cu Pr. Gherasim Timofte, preot paroh al Bisericii cu hramul Sfinții Arhangheli din portul Yaffo Tel-Aviv.

¹³ Arhim Nectarie Banul, *„Viața și Petrecerea Cuviosului Arhimandrit Irinarh Roset”*, București, Editura Tipografia Cărților Bisericești, 1898, p.13- 14.

¹⁴ I.P.S. Lucian, Arhiep. Tomisului, *„Antologie Aghiografică Românească”*, Craiova, Editura Mitropoliei Olteniei, 1994, p.225.

una în țară și cealaltă peste hotare. Mănăstirea Horaița, atestată documentar, pentru întâia oară, la 11 iulie 1428, a fost reconstruită în urma unei revelații dumnezeiești. Atunci s-a descoperit părintelui Irinarh și fratelui Ioan, viitorul arhim. Ermoghen Buhuș, locul pentru ridicarea bisericii. Mănăstirea de pe muntele Tabor a fost ridicată pe ruinele vechii mănăstiri ortodoxe, distruse de turci în anul 1263.

Ridicarea bisericii mănăstirii Horaița și a unui corp de chilii s-a făcut între anii 1822-1824, folosind cele 200 de lire moștenite de părintele Irinarh de la tatăl său. Lucrarea s-a făcut cu binecuvântarea și prin contribuția mitropolitului Veniamin Costache al Moldovei și cu susținerea domnitorului Moldovei, Ioan Sandu Sturza (1822-1828), care a dat hrisovul domnesc pentru construcție. Un ajutor însemnat a venit din partea creștinilor din satele aflate în apropierea mănăstirii. Unii au lucrat fără plată la ridicarea bisericii din lemn, iar alții, care n-au putut lucra, au dăruit părintelui Irinarh vaci, boi și oi pentru a-i folosi la lucru și la hrana muncitorilor.

Mănăstirea de pe Muntele Tabor

Așezarea pe Muntele Tabor și refacerea mănăstirii ortodoxe de acolo i-a fost descoperită părintelui Irinarh de îngerul Domnului în vedenia ce a avut-o în drum spre mănăstirea Neamț. Sursele istorice mărturisesc faptul că viitorul monah Irinarh a avut o vedenie când era mirean iar un înger al Domnului i-a proorocit că va ajunge monah și că va trebui să rezidească din ruine o mănăstire distrusă de turci.

Tânărul iubitor de Dumnezeu Ioan a ascultat de glasul îngerului și a intrat în obștea Mănăstirii Neamț luând numele de monah Irinarh. Dragostea față de Dumnezeu l-a îndemnat să plece în Țara Sfântă, locul unde pământul și pietrele mărturisesc urmele neșterse al prezenței Domnului Hristos.

În aceste locuri sfinte, monahul ascultând de glasul Domnului transmis de înger prin intermediul vedeniei a început construirea bisericii românești de pe Muntele Tabor. Amănunte despre începerea lucrărilor de zidire a mănăstirii și despre construirea ei găsim în cartea despre viața cuviosului Irinarh și în articolul citat din revista „Luminătorul”. În biografia părintelui Irinarh, arhim. Nectarie dă următoarele detalii: „...*Dupe aceea am curățat trei sterni scoțând pietrile și țărîna de care era pline și am făcut uluci ca să vie apa de pre câmp în sterni când va ploa, apoi ne-am apucat de curățat biserica, scoțend afară din biserică pietrile și pământul de care era plină și le-am pus fiește-care deosebi. Dupe aceea am tocmît patru chirigii cu șase măgari mari și tari din Nazaret și i-am adus în munte și umblam eu cel ce scriu aceste cu dînșii pre la zidurile cele răsipite și unde găseam pietre bune și cioplite gata le încărcam pe măgari și le duceam la biserica noastră, până am împlinit 5.000 de pietre(...)*”¹⁵

În revista „Luminătorul” pr. Nicolae Timuș aduce câteva completări preluate din revistele rusești ale Societații Ortodoxe Palestiniene: „*Numărul vizitatorilor la stareț creștea tot mai mult. El se gîndi atunci că nu e bine a lăsa poporul credincios fără mîngîiere prin slujbe dumnezeiești. Cercetînd ruinele bisericilor de pe munte, starețul a descoperit un zid al unei biserici vechi. Acest zid avea în el cîteva scobituri*

¹⁵ Arhim Nectarie Banul, op.cit, p.29-32.

(abside). În una din aceste abside starețul zidește din piatră un altar (sf. masă) și începe să officieze sf. slujbe pentru pelerinii ce tot se înmulțiau.

Dar nici această stare de lucruri nu-l mulțumește pe stareț. El își închipue pe vârful muntelui o mănăstire măreață ortodoxă, care în totul să poată satisface cerințele religioase ale ortodocșilor din Galileia și în același rînd să sfințiască locul atît de însemnat prin marele eveniment evanghelic. Intenția starețului devine cunoscută fruntașilor ortodocși din Galileia și întîmpină toată bunăvoință din partea lor. Unul dintre aceștia - Constantin Averino din Haifa, venind în ajutorul starețului, colectează între ortodocșii din Galileia o sumă de 14.000 de piaștri, pe care și o pune la dispoziția starețului.(...)”¹⁶

Misiunea monahului Irinarh Rosseti a avut un impact deosebit în cadrul comunității statului gazdă. Mai mult decît atît, Șeful misiunii din Palestina a mărturisit despre misiunea monahului român că este una de referință și o dovadă a dragostei pe care un român o are față de Dumnezeu: «Sf. Munte Tabor eternizat prin marele eveniment evanghelic, din nenorocire este acuma părăsit și uitat de autoritățile ortodoxe locale, cu toate că latinii caută să pună mîna pe el. **La straja acestui loc sfînt se află acuma numai venerabilul pustnic, un călugăr stareț de 80 de ani, de neam român, care a venit pe muntele Tabor în urma unei vedenii ce a avut...** Fără ajutorul grecilor, și luptînd cu latinii acest stareț minunat a reușit să pună un bun început. A împrejmuit locul mănăstirii cu zid de piatră, a început clădirea Bisericii și casei de adăpost. Starețul cere 30.000 piaștri ca să termine construcțiile începute. Mai târziu, se va cere probabil, încă o sumă ca aceasta pentru înzestrarea bisericii cu icoane, veșminte etc, **însă datorită energiei acestui stareț, sf. munte Tabor va înflori (...)**”¹⁷

Construcția bisericii a durat în total 80 de zile: „... și lucrasem noi cu Starițul 40 de zile și au lucrat și ei 40 de zile și au isprăvit zidirea bisericii.”¹⁸. Cuviosul Irinarh Rosseti a adormit în Domnul înainte de finalizarea lucrărilor la vârsta de 88 de ani, confirm documentelor istorice, în data de 26 Decembrie 1859. Misiunea acestuia în Țara Sfîntă reprezintă o dovadă a mărturisirii identității românești pe meleagurile sfinte și dragostea pe care românii o au față de Dumnezeu.

Până în zilele noastre, misiunea ortodoxă românească de pe Tabor este desfășurată cu iubire și cu smerenie de monahiile române unele originare din județul Bacău. Fiecare pelerinaj al românilor în Țara Sfîntă este împodobit cu vizitarea mănăstirii românești de pe Muntele Tabor și închinarea la moaștele Sfîntului Ioan Iacob Hozevitul străjer al României în Țara lui Dumnezeu.

Concluzii

Misiunea sfîntă românească în Țara Sfîntă este o mărturie vie a faptului că dragostea românilor față de Dumnezeu este elementul vital al existenței pe acest pămînt. Daniile oferite de voievozii români, grupurile de plerini și clericii care

¹⁶ Pr. Nicolae Timuș, „Starețul român Irinarh al Mănăstirii de pe Muntele Tabor”, în revista „Luminătorul” a Bisericii Ortodoxe din Basarabia, nr. 9 din septembrie 1937, p 539-541.

¹⁷ Ibidem, p 539-541.

¹⁸ Arhim. Nectarie Banul, op.cit, p.36.

slujesc în limba strămoșească sunt dovezi ale faptului că și în contemporaneitate misiunea românească este una rodnică.

Sfinții români la care am făcut referire în rândurile de mai sus sunt mijlocitori ai noștri în fața Dreptului Judecător și cei care au dus identitatea și mărturisire ortodoxă românească la porțile cerului. În calitate de români trebuie să dovedim o evlavie aparte față de acești sfinți prin urmarea exemplului vieții, puterea cuvântului și dragostea mărturisirii, cu timp și fără timp.

Bibliografie

I. Cărți, studii, articole

- Banul, Arhim Nectarie, „Viața și Petrecerea Cuviosului Arhimandrit Irinarh Rosei”, București, Editura Tipografia Cărților Bisericești, 1898;
- Bălan, Ierom Ioanichie, „Cuviosul Ioan cel Nou Hozevitul - un Sfânt român al zilelor noastre”, în BOR, Anul XCIX, Nr 1-2, Ianuarie Februarie, București, 1981;
- Bănulescu, Prof.Dr. Martha, *Prezența ortodoxiei românești în Țara Sfântă*, Editura Dacpress, Curtea de Argeș, 2004;
- Î.P.S. Lucian, Arhiep. Tomisului, „Antologie Aghiografică Românească”, Craiova, Editura Mitropoliei Olteniei, 1994;
- Pop, Î.P.S. Irineu Arhiepiscop al Alba Iuliei, *Țara Sfântă arena operei mântuitoare*, Ediția a doua, revizuită și completată, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2014;
- Pop, Î.P.S. Irineu Arhiepiscop al Alba Iuliei, *Sfântul Ioan Iacob - sihastrul român de la Hozeva*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2015;
- Sfântul Ioan Iacob de la Neamț - Hozevitul, *Pentru cei cu sufletul nevoiaș ca mine...*, Opere complete, Editura Doxologia, Iași, 2010;
- Timuș, Pr. Nicolae, „Starețul român Irinarh al Mănăstirii de pe Muntele Tabor”, în revista „Luminătorul” a Bisericii Ortodoxe din Basarabia, nr. 9 din septembrie 1937.

II. Documente de arhivă

- Arhiva Administrației Patriarhale, Dosar 359/1970, ff.28,32.